

Vaid paberile pandud manitsused ohtude eest ei kaitse

*Kalmer Kärblane
tööinspektor-uurija*

Selle aasta alguses juhtus raske tervisekahjustusega tööõnnetus ettevõttes, mille tootmishallides valmistatakse moodulmaju. Kuigi riskianalüüs ja ohutusjuhendid käsitlesid töökohal valitsevaid ohte, sai töötajale saatuslikuks puudulik juhendamine igapäevastes tööolukordades käitumise puhuks.

Majad komplekteeritakse ettevõttes koha peal, pakitakse transportasendisse ja toimetatakse kliendile. Tegemist on tööprotsessiga, mis kvalifitseerub ehituse alla, aga erineb siiski oluliselt tavapärasest ehitustegevusest, sest töö toimub siseruumides ja nii puuduvad selle puhul ilmastikutingimustest tulenevad riskid.

26aastane töötaja alustas tööd hommikul kella kaheksa ajal. Tegemist oli tavapärase tööpäevaga, mil ta asus koos kaastöölisega välipuuseppade tööülis katteplaadiga lagesid katma. Lisaks katteplaadile paigaldatakse ruumelementide lagedele kattekile, mis peab tagama veekindluse kuni hoone monteerimiseni ehitusplatsil. Kattekilena kasutati tuuletõkkepaberit Tyvek. Töö toimus 3,1 meetri kõrgusel. Ruumelementide katusele tõustakse redeli abil.

Libisemine hüppel lõppes tõsise vigastusega

Kella 13 ajal otsustas töötaja hüpata teise, 1,3 meetri kaugusel asuva ruumelementi katusele, et tuua sealt vajalik töövahend. Hüppe algfaasis töötaja libises katuse liimimärjal kattekilele ja ei suutnud järgmisele elemendile maanduda. Ta kukkus kõhuli järgmise ruumelementi katuse servale ning suutmata end kätega kinni hoida, kukkus selg ees põrandale.

Kannatanu tõusis istukile ja jäi ootama kaastöötajate kutsutud kiirabi. Kiirabi saabus umbes 20 minutiga ja toimetas

kannatanu haiglasse, kus tal fikseeriti rasked sisemised ja välised kehavigastused.

Isikukaitsevahenditest olid töötajale väljastatud kõrvaklapid ja prillid, kuid õnnetuse hetkel olid tal jalas isiklikud kummitallaga spordijalatsid, sest turvajalatsid olid väljastamata.

Ettevõtte puusepa välistööde tööülis oli riskianalüüs korraldatud. Kukkumisoht ruumelementi katusel (sh ühelt laelt teisele laele minnes) oli samuti ohutegurina hinnatud. Ohuteguri vältimiseks või maandamiseks oli ette nähtud tööks kasutatavate redelite ja töölavade korrasoleku kontroll, mida tuleb teha enne tööde alustamist. Samuti olid töötajad kohustatud järgima ohutusnõudeid.

Ettevõttes oli koostatud ja kinnitatud ka üldine ohutu töötamise ja töötervishoiu juhend, mille kohaselt peab moodulitel, redelitel või muudel kõrgemal asuvatel tasapindadel töötav isik olema eriti ettevaatlik ja vajadusel võtma kasutusele ohutusabinõud, et vältida kukkumist. Tegelikult aga mingeid ohutusabinõusid

kasutusele võetud ei olnud. Töötajad töötasid ruumelementide katustel enam kui 3 meetri kõrgusel, kus katuse kõik ääred olid piirestamata ja esines reaalne kukkumisoht katuse kõikidest servadest. Töötaja sõnul polnud töötaja konkreetseid juhiseid ruumelementide katustel liikumiseks andnud. Redeli kasutamist selleks polnud keegi kohustuslikuks teinud ja lisaks võtab see ka väga palju aega - kuna tegemist on aga tükitööga, on kiirusel suur tähtsus.

Hoiatamisest olulisemad on rakendatavad meetmed

See, et töötaja läbi tööhutusjuhendite ja riskianalüüsi manitseb töötajaid tähelepanelikkusele ja ettevaatlikkusele, on loomulikult õige. Esmajärjekorras peaks aga

Esmajärjekorras peaks töötaja rakendada meetmeid ohu vältimiseks, mitte üksnes hoiatama selle eest või keelama tegevusi, mis on suhteliselt tõenäolised ja etteaimatavad.

Mis juhtus?

tööandja rakendama siiski meetmeid ohu vältimiseks, mitte üksnes hoiatama selle eest või keelama tegevusi, mille toimepanemine on suhteliselt tõenäoline ja etteaimatav. Reaalselt oli ruumelementide katustel töötamise ja liikumise ajal kukkumisoht täielikult maandamata.

Tööandja seisab sellises olukorras silmitsi keeruliste valikutega: kuidas siis ikkagi riske maandada? Traditsioonilised tellingud ja töölavad antud juhul ei sobi, sest

moduleid on vaja pidevalt liigutada ja nihutada. Samuti on problemaatiline piirete paigaldamine katuse äärtele, sest kuigi katus on samatasapinnaline, rikub konstruktsioonidesse kinnitusavade tegemine uusehitise üldmuljet. Pidev ohutusvööde kasutamine häirib aga tuntavalt töötajate tööd. Seega on siin koht, kus tööandjal tuleks mõelda ja leida võimalikest variantidest parim viis riskide maandamiseks.